



Nro 11.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Augustusnak 5 dik napján 1794.
október.*

Hadi Történetek és Környülállások.

Koburg hertzegnek a' Fels. udvari hadi Tanáts-
hoz küldött leg későbbi jelentéséből egyebet
nem olvashatunk, és így nem is közölhetünk a'
Magyar Kurir Erd. Olvasóival, hanem hogy az
ő kormánya alatt lévő Cs. K. fő ármádia, *Flan-*
driának, Brabantziának, és Hannóniának ellenség
által lett el foglaltatása, és ekképen az Angliai
és Hollándiai segítő seregeknek tölle lett el sza-
kaltatása után, egészen a' *Maas* folyó vizéig
vilíza vontta magát (d). Nevezetessen *Bajalich*

L

(d.) *Maas, deákül Mosa, Európának leg neve-*

Generál 4 batallion gyalogsággal, 2 escadron lovassággal és 4 tizenkét fontos ágyúval *Tongerri* táborából *Visetbe*; B. *Lilien F. M.* Lajtnánt 9 batallionnal, *Jul.* 21-dik napján *Lüttichbe* mentenek által; önnön maga armádiájával *Jul.* 22-dikén érkezett *Mastrichtban*, és két napi ott nyugvása után, eggy corpust a' nevezett városnál hagyott, a' másikkal pedig és nagyobb által költözvén a' *Maas* vizén *Fouran le Comte* nevü helységbe helyheztette fő kvártélyát.

Az *Aachenből* (*Aquisgranumból*) leg közelebb hozzánk jutott levelek azt beszélik, hogy már nemtsak *Namur* városa, hanem annak erős vára is, melly még eddig keményen tartotta magát, és egynéhány izben ki is tapott az ostromló *Frantziákra*, fel adta magát az ellenségnek discretiójára (e). Példáját követték, a' mint a' *Kolóniai* közönséges levelek világosan beszélik, *Lüttich* és *Huy* is, előre látván, hogy sem eggyiknek, sem másiknak erősségei ellent nem álhatnának, a' sáskák módjára meg szaporodott Fran-

zetesebb folyó vizei között való, melly *Frantzia* Országának *Champagne* nevü tartományába ered, az egész *Belgiomot* *Namur*, *Lüttich*, *Mastricht*, *Roermonde*, és *Rotterdam* mellett által futtya, 's végtére a' *Német* tenger öblébe omol.

(e.) *Aachen*, *Aquisgranum*, a' régi időkben *Grani Palatinumnak* neveztetett, a' *Juliachumi* hertzegrégben fekvő leg régibb *imperialis* szabad város, *Coloniától* 10 mélföldnire, a' *Palatinátusi V. Fejede emnek* védelmezése alatt vagyon. Itten lakott hajdan *N. Károly Császár*, itten koronáztatnak ő tölle fogva a' *Római Császárok*, egész *V Károly Császár*ig; itten tartatnak meg most is a' *Római királynak* *klénodiumai*, u. m. az *Evangelium* könyve, melly

frizák dühösségének (f). — *Mastrichtnak* megtartatához is kevés reménysége vagyon *Koburg* herczegnek, mellyet leg inkább abból lehet gyanítani, hogy nemcsak ármádiajának bagázsaiját, hanem meg a' nehéz ártillériát is *Aachenbe* szállitatta által. Oda költözött a' *Lüttichi* hertzei püspök is, de ott sem fog állandóul meg maradni, hanem *Kolóniába* menni. Az ottan, az az, *Aachenben* tartózkodott Izarándoskodó Frantziák nagy nyúghatatlanóságba ejtettek a' patrióra seregeknek közelítése miatt, 's ok is tovább menni készűnek, ne hogy ok is a' *Monsban* és *Brüszszelben* találtatott Izerentsétlen hazajo fiainak daljokra jussanak, a' kiket az oda bé ment *Jacobianusok* minden irgalom nélkül gvillotiniroztattak.

Hogy mind *Lüttich*, mind *Huy*, a' Frantziák kezében legyen, bizonyitják a' következő *Lüttichi* levelek, mellyek *Jul.* 22 dikén irattak: Az első és dél előtt költ így szól: Két úton vonták vissza magokat az *Austriai* seregek, a' lovaság itten ment által a' *Maas* vizen, a' gyalogság pedig *Coronnense* alatt, ez előtt harmad nappal készitett hajó hidakon. Tegnap két estafetta

L 2

arany betűkkel vagyon pergamentre irattatva, eggy meg aranyazott, és betses kövekkel kirakatott ezüst iskotolatska, 's ebben az a' darab földetske, mellyre *Sz. István* martyrnak vére folyt; 's végre *N. Károly Császár*nak kardja. Ez az oka, hogy mind ennek a' városnak, mind *Norimbergának* biztosai a' Császári koronáztatáskor a' vendégiő táblához ültetettek.

(f.) *Lüttich*, deákül *Leodium*, hasonló nevezetű püspökségnek, a' *Maas* folyó vize mellett fekvő fő és anya városa, a' *Lüttichi* hertzei püspöknek lakó helye, mellynek lakosai

azt a' hirt hozta hozzánk, hogy a' Frantziáknak Forposztyaik, avagy külső tábori strázsáik, a' *Maasnak* jobb partyán, *Huy* mellett légyenek. — A' *Namurból* ide jött emberek azt beszélik, hogy ottan egész tsendességgel viselik magokat a' Frantziák, senkinek semmi bántására nintsenek, és igen kemény hadi fenytéket tartanak. Hogy a' világos parantsolat ellen néhányan prédáltak *Namur* külső városában, ötöt közülök agyon lövett a' Fr. vezér. — *Jul.* 20. dikán marsiroztak bé *Huybe*, holott leg kissebb törvénytelenység sem történik, sem a' katonák sem a' köz nép közt. Úgy láttzik, hogy a' Frantziák égyik kapun bé, a' másikon az *Austriacusok* mennek ki. A' *második* és dél után öt órakor iratott levélből ezeket olvassuk: „Egészlen környül vettének bennünket a' Frantziák, és tsak azt várják, hogy innen ki költözzenek az *Austriacusok*, azonnal öök jönnek ide bé. Tegnaptól fogva nemtsak *Huyben*, hanem *Paix-Dieu* nevű helységben is benn vagynak. Olly közel van egymáshoz a' két ármádia, hogy sok helyen, a' hol *Austriacusok* kerestetnek, már Frantziák találtatnak. A' *Württembergi* hertzeg még most is itt vagyön, itt is leszen a' Frantziáknak bé masirozásokig. „

Mastrichtból ekként ír egy valaki *Jul.* 21. ik napján: „Napról napra mind veszedelmesebbek környülállásaink, az *Austriai* nagy ármádia erős lépésekkel közelget városunkhoz, ide váratik *Koburg* hertzeg is, kinek parantsolattyára minden

eredetekre nézve többnire mind Frantziák, és még most is annyi nyelveken beszélnek. *Huy* a' *Maas* vizének jobb partyán fekszik, három mélföldnire *Lüttichtől*. Mind a' múlt, mind a' jelenvaló században folyt hadakozásokban, kiváltképen pedig 1715. ik esztendőben, igen sokat szenvedett, és tsak nem egészlen meg fosztatott erősségeitől.

védelvezésre való rendelések meg tétettek, melyeknek csak szemlélése is borzadást és félelmet okoz a' lakosokban. Hogyha ostrom alá vették városunk, még csak egy kö sem marad a' másikon. Az egész környék tele vagyon szeke-
rekkel és katonákkal, minden semmivé tétetett a' mezőkön, mind a' fű, mind a' gabona le tapodtatott és meg eméltetett a' táborig lovak által. Tegnap ki hirdettetett, hogy kéttzer 24 óra alatt minden névvel nevezendő idegen takarodjon ki a' városból.

Az alatt, mig az északi, és a' *Sambre* mellett táborozott Fr. ármádiák *Austriai Belgiomban* szüntelen viaskodtanak az égyyesült Fejedelmeknek seregeivel, csak vesztegett a' *Moseli* Fr. ármádia, hanem már most az is kezd mozogni. Eggy *Jul.* 20-dikán költ *Trieri* levél azt beszéli, hogy az előtt harmad nappal, éppen délben 12 órakor 2000 főből álló Frantziaság rontott *Mertzigre*, és eggyfzeriben vissza nyomták az ottan tanyázott *Austriai*, és *Treviri* égyyesült vigyázó seregeket, 's el foglalták az ott készített sántzokat, noha nem minden veszteg nélkül (g). Magában *Merczigben* ugyan semmi erőszak tételt nem miveltek, nem is pusztítottak, hanem 100 ezer tallérből álló hadi sattsot kívánták magoknak fizettetni, melly summának le tételére elégtelenek lévén a' lakosok, alkúra mentek velek, és 100 ezer livráig le húzták; de mivel ezt sem fizethették mingyárt ki, három előjárót, és három polgárt vittek el magokkal zálogúl. — Ennekfelette minden már tsürre rakatott, és rakatandó gabo-

(g.) *Mertzig*, *Marcetum*, *Lotharingiában* a' *Saar* vize mellett fekvő, és 1630 dik esztendő-től fogva a' *Treviri Választó Fejedelemséghez* tartozó város a' hasonló nevezetü kerülettel égyetemben. A' *Frantzia constitutió* által

ujjokat, mellyet 8 nap alatt ki kell szalmájából
 tsép eni, minden szénajokat, minden vásznat,
 posztót, bőrt, minden uraság dézmáját oda kell
 nékiek adni, és *Saarlouisba* magoknak vinni. Ki
 mentek ugyan magok a' Frantziák a' városból,
 de portázni járó lovasaik, napjában kéttzer, há-
 romszor is bé mennek oda.

Az egymással hadakozó feleknek egymás
 iránt való viselésén éjjel nappal török a' politicu-
 sok fejeiket, meg nem tudván magoktól határoz-
 ni, miben legyen a' dolog. Kiváltképen bámúl-
 nak azon, hogy egy helyen barátságosan, más
 helyen pedig előségesképen viselik magokat a'
 Frantziák az Austriacusok iránt. Egy helyen
 hátrább vonnyák ezek magokat, más helyen pe-
 dig egészen bé várják amazokat, mint történt
Lüttichben és másutt. Sokan azt jövendölik a'
 politicusok között, hogy a' hadi seregeknek Rajna
 felé való hátrálásával nagyobb dolgot fognak a'
 vezérek végbe vinni, mint sok véres ütközetek
 által. *Londonban* egy parlamentalis személy *Jul.*
16 dik napján, igen nagy summa pénzben foga-
 dott mással, hogy jövő *Septembernek 7 dik* nap-
 ján *Brüsszel* előtt fognak az Austriai armádiának
 előjáró seregei állani, az Anglusok é pedig ugyan
 akkor *Brügge* alatt. *O che bel pensiero — ma*
grand ostaculo. — Más politicusok azt állat-
 tyák, hogy alattomban már végbe ment a' békes-
 ség. Még tartásra dolgot beszél egy *Luxemburgi*
 levél: Mi, *úgymond*, éppen nem tudjuk, hábo-
 rú vagyon é vagy békesseg. Két dologból gon-

*más papi jószágokkal egyetemben ez is secula-
 risáltatván aequivalens, az az, annyit erő kész
 pénzel kínálthatott meg a' Treviri V. Fejede-
 lem, a' ki az 1630-ik esztendői Concordatához
 tartván magát, a' pénzt fel nem vette.*

dollyuk, hogy nem sokára meg fuvatik köztünk a' békessegek tsendes trombitája 1. minden *decasokon*, az az, Frantzia innepeken által jönnek határainkon lévő helységeinkbe a' Frantziák, még pedig minden fegyver nélkül, barátságosan esznek isznak és belzélgetnek velünk, a' ki mivel adós meg fizeti, és tőlünk való el válásokkor bennünket meg ölelnek, jó éizakát kívánnak, 's bizonyosnak lenni mondják a' békességet. — 2. Tartományunknak határáról két Austriai katona által szökvén a' Frantziákhoz, a' *Longuyban* lévő vár commendáns őket meg fogatta, és egy trombitás által vissza küldötte *Luxenburgba*. — Néhány politicusok azt merik mondani, hogy mind addig le nem akarják a' szövetséges fejedelmek kezeikből a' fegyvert tenni, valameddig az előbbi monarchica igazgatásnak formáját vissza nem viszik Fr. Országba.

Lássuk továbbá a' Rajna környékén történt dolgokat és hadi környülállásokat i. Egy *Jul.* 24 dik napján költ *Manheimi* levél azt adja értésünkre, hogy a' Rajna vizén által költözött, és *Manheim* alatt meg állapodott Prusszus seregek közelebb vonták magokat *Moguntziához*, mellyre a' Frantziáknak *Nahe* vize felé való előre való nyomulások adott alkalmatosságot. A' hegyek közt, nevezetessen *Neustadtnál* állott Frantziák, többnire mind *Lautern* felé marsiroztak, úgy hogy már most égyetlen egy sereg sins ottan. Ellenben *Schifferstadtban*, *Neuhofenben* és a' *Rehbachon* túl igen nagy számmal tanyáznak. Tegnap előtt, u. m. *Jul.* 22-dikén, valami tábori, és ostromló ártillériájok vólt a' Cs. K. seregeknek a' Rajna mellett lévő sántzban, mind *Heidelberg* felé küldettek. Azon közben egy része az Austriai ármádiának még most is körülöttünk táborozik — a' Prusszusoknak hátrább lett nyomulásoktól fogva, az az Austriai corpus, melly múlt héten *Wormátzia* felé indúlt, ismét által költözött a' Rajna vizén, és már most *Lambertheim* alatt tanyázik.

Eggy más későbbi, az az, *Jul. 25* dik napján költ *Manheimi* magános levélből ezeket olvasuk: „Az ezen folyó hólnapnak 13 dikán *Lautern* mellett történt tsatától fogva, semmi változás nem esett az égyyesült ármádiánál; hanem hogy azóltától fogva mindég hátrább hátrább vonták magokat a' Prusszusok. Nevezetesen *Hohenlohe* örökös hertzeg *Guntersblumig* és *Oppenheimig*, *Kalkreuth* Generál pedig *Kreuczenakig*, corpusának jobb szárnyával a' *Hundsruckenhez* támaszkodván, a' hova t. i. igyekeznek most leginkább menni a' Frantziák. — Tegnap kemény ágyú dörgések hallattak *Alzei* környékéről. *Neu Cs. K.* Generál 10 ezer emberrel ment *Moguntziának* védelmezésére, mellyet ostrom alá akarnak a' Frantziák vetni, a' Prusszus seregek pedig azon igyekeznek, hogy őket oda menetelekben megakadályoztathassák. Egyébaránt tökéletes tsendesség vagyon a' mi környékünkön, hanem, a' mint hallyuk, sok lakosok oda hagyták *Moguntziát*, jól emlékeztvén azokra, a' mik *Custine* Fr. Generál alatt rajtok történtek.

Néhány *Wormátziai* levelek azon panaszolkodnak, hogy a' Rajna környékére tódult embereknek és barmoknak soksága miatt nagyon felhágott a' kenyérnek és eleségnek az árja, és igen nehéz miattok szállást kapni. E' mellett úgy anyyira dühösködnek a' nyári ragadó nyavalyák, hogy hanemha a' *Rajnan* túl lévő helységeknek lakosai, a' kik a' Frantziáktól való félelem miatt, honnyaikat el hagyták, ismét vissza téréndenek azokba, méltán félhetnek a' pufztító dög haláltól. Ottan is tsendesen viselni mondatnak magokat a' Frantziák, 's mindenért kész pénzel fizetnek. — Arra kötelezik magokat vezérjeik az általok ki hirdettetett proclamatióban, hogy a' honnyaikba vissza térendő lakosoknak mind személyeikre, mind vagyonokra nézve tellyes bátorságot fognak engedni, úgy mindazáltal, hogy azok is tsendessen visellyék magokat.

Lengyel Ország.

Múlt *Juliusnak* 1 ső napján egy Proclamációt tétetett *Kosciuskó* Generál közönségesse, mellyben minden igaz és hiv Lengyeleket, nevezetesen *Warsóviának* lakosait hathatós okokkal serkengeti az Oroszok és Prusszusok ellen való hadakozásra, 's vele való égyyesülésre. A' többi közt ekként fejezi ki magát: *Ellenségeink öszve kaptolták magokat ellenünk, mellytől mindazáltal meg nem retten az a' férfiú, a' ki hazájának szabadságáért hadakozik. A' halál és győzedelem a' mi meg ismértető parolánk, 's a' ki szereti hazáját, siessen velünk magát égyyesíteni.* Vólt is ennek a' proclamatióznak sikere, mivel nemtsak a' *Warsóviai* lakosok, hanem a' parasztok között is számosan mentenek *Kosciuskó* Generál seregéhez. — Egy *Warsóviai* levél azt beszéli, hogy nem jó szemmel nézi a' *Londoni* ministerium Lengyel Országának fel daraboltatását, és a' mennyire lehet, igyekezik is azt meg akadályoztatni. Úgy legyen é ez avagy nem, bizonytalan.

Fülébe menyén *Kosciuskó* Generálnak az a' *Warsóviai* nagy zenebona, mellyben a' *Magyar Kurir* által is említett 8 Lengyel mágnások a' kösség által fel akadztattak, hathatós ki fejezésekkel készített proclamatiót küldött hozzájuk, mellybe arra inti a' népet, hogy az illyetén törvényteleniségektől magokat ennekutánna szorgalmatossan ójják meg, másként magoknak tulajdonítsák, a' mik rajtok fognak történni. Ennekfelette egy osztály katonaságot is küldött oda bé, a' kik által azon zenebonának inditói meg fogatvatván, a' *Kosciuskó* kórmánya alatt lévő sereghez vitettek, 's büntetésül regementekre osztattak. Azóltától fogva semmi törvényteleniségre nem vemedett a' *Warsóviai* kösség. — Ugyan ottan egy közönséges verbunk piatzot állittatott fel a' nevezett Lengyel Generál, melly még azokat az uraságok tselédjeit is, a' kiknek semmi tanú-

bizonyság levelek nem vólt, katonáknak adta. — Múlt *Juliusnak* 4 dik napján kurir ment bé hat sípos postillon közt *Warsóviába*, azt az örven detes hirt vivén magával a' Lengyel patriótáknak, hogy *Libau* Curlandiának *Balticum* tengerre fekvő ki kötő helye, és nevezetes kereskedő városa, a' Lythvániai insurgensek által el foglaltatott, sőt hogy nemtsak maga a' *Curlándiai* hertzogség, hanem azzal együtt *Semgallia* is *Kosciuskó* Generál védelme alá adta magát, a' ki *Mirbach* Generál Májort tette azoknak fő kórmányozójává. — A' *Warsóviái* ágyú öntő kemenczékben éjjel nappal készítettnek az ágyúk. — Az Orosz Császárné által Lengyel Országba ki rendeltetett, és már rész szerént ott, rész szerént pedig még útban lévő Orosz seregeknek szama 82320 emberre menni mondatik. Mind ezeknek fő kórmányozójává *Repnin* hertzeg helyett, a' ki betegségesnek lenni mondatik, a' muszlimanoknak féle me, *Romanzov* Feldmarsal tétetett. *Pétersburgban* 100 gyanús embernél több fogattatott el, a' kik ottan alattomban hintegették a' Fr. constitúciónak hirtelen tsirázó magvát. Az el fogattatott közt vagyon négy gazdag idegen, a' kik olasz név alatt tsúsztanak, és nagy summa pénzt vittének magokkal oda bé.

Frantzia Ország.

A' múlt *Juliusban* gvilotiniroztatott *Frantziák* közt vólt *Benelon* Abbás, eggy 80 esztendős öreg pap, a' ki felebaráti szeretetéiről, 's a' szükölködökhöz mutatott jó téteményeiről az egész Országban esmére es vólt. Ennekelőtte néhány hólnapokkal meg fogattatván, eggy sereg gyermek, a' kik t. i. általa tápláltattak, ment a' N. Gyűlés eleibe, édes attyóknak, a' mint nevezték, szabadtságba lejendő tétetéséért esedezvén, de semmit nem nyertek a' kö szívű biráktól. — A' múlt hólnapnak 10 dik napján áldoztatott fel

a' szent gvilotinének, ama hires természet vizsgáló Tudósnak Gróf *Büfonna* fiai is, a' kit édes anyjának sok érdemei sem menthették meg a' kegyetlen haláltól.

Juliusnak 13 ik napján tartatott ülésben sértegető ki f jezésekkal beszélt *Barrere* a' *Londoni* ministeriumról, a' melly az ő jelentése szerént egy millió 770 ezer livrát érő hamis papiros pénzt készített és küldött *Ostendébe*, holott ezen városnak el vételekor, meg is találtatott egy ládában. Tüzre itilte azokat a' N. Gyűlés, és biztosokat küldött a' Fr. armádiákhoz, az azoknál folyásban lévő assignatáknak meg vizsgáltatására, *Couthon* erre így szólt: Könnyű lesz, *ügymond*, ezeket a' hamis assignatákat az igazaktól meg különböztetni, mivel lehetetlen hogy Angliának rab lakosi leg kissebben is követhessék a' szabad respublikánusokat, melly beszédén nagy katzajt ütöttek és tapsoltak a' jelenvalók.

Múlt hólnapnak 16 és 17 dik napjain 71 ember gvilotiniroztatott *Párisban*, ezek közt vólt egy *Calmer* nevű *Hágai* kereskedő, 16 *Compigni* *Carthusianus* szerzetes, *Edelmann* *Strafsburgi* muzsikus, és ennek testvér öltse, igen hires muzsika szerző. — A' *Jul.* 17 dikén tartatott ülésben, szokása szerént felettébb nagyon ditskedett *Barrere* a' Fr. respública fegyverének szerentséjével, és arról is jelentést tett, hogy az előtt való nap ismét körmök közzé esett *Landrecy*, a' melly alkalmatossággal betű szerént, és az utolsó pontig bé tellyesített a' *Párisi* Conventnek az a' végzése, melly szerént ennekutánna semmi várbeli őrizettel nem szabad a' Fr. seregeknek capitulációra lépni. — A' *Landrecyben* feküdt *Austriai* őrizetet 2000 emberből állónak lenni mondotta, a' kik hadi tisztyeikkel egyetemben discretióra adták fel magokat. Más nap ismét fel állott az óráló székbe, és elsőben is a' *Rajna* mellett, annakutánna a' *Belgiomban* nyert

győzelmeket számlálta elő a' jelenvaló sokság-
nak örvendetes tapsolási közt. Az elsőbről azt
mondotta, hogy eleinte az ellenségnek láttatott
a' hadi szerentse kedvezni, hanem annakutánna
meg fordúlt, minden nehézségen diadalmat vett
a' Fr. gyalogság, és ötször verte vissza bajonet-
tyaival a' Prussziai lovasságot. Vitézeink, *úgy-
mond*, meg esküttek, hogy valameddig a' *Trip-
stadt* sántzokat el nem vehetik, meg nem nyú-
gofznak, bé is tellyesítették esküvéseket, és már
nemtsak azt, hanem a' *Vogesusi* hegyekben lévő
szoros útakat is el foglalták, *Landstuhltól* fogva
egész *Neustadtig*. *Speyer* és *Kirweiler* is kezünk-
ben vagyon, és nem sokára urai leszünk a' Pa-
latinátusnak. — 18 ágyút vettünk el az ellenség-
től, 's 1200 embernél többet öltünk meg és ejtet-
tünk sebbe közzülök — az el fogattattak közt va-
gyon egy Prusszus Obester, a' tsata alatt egy
compánia Prusszus granatéros jött által seregeink-
hez. — *Austriai Belgiomban* a' vas hegynél, és
a' *Florivali* Apáturságnál lévő tanyákat is el nyer-
tük. — *Jul.* 15 dik napjától fogva mind *Lova-
nium*, mind *Mechlinia* hatalmunkban van. Az
utólsóbnak el vételére egy nagy vizi tsatornán
kellett volna seregeinknek által menni, sokan nem
várhatták a' nagy buzgóság miatt a' hidnak el
készítetését, hanem az ellenségnek sebes tüzelése
közt is által úsztak a' vizen, 's el foglalták a' vá-
rost — 200 Austriakusok és egy tellyes maga-
zinum estenek fogságunkba, az ott fogságban tar-
tatott 200 katonáink is meg szabadultak.

Olasz Ország.

A' *Corsikai* szigetnek Anglusok által el fog-
laltatott része, a' *Cortében* tartatott nemzeti gyűl-
lésben, önként, és minden feltétel nélkül az An-
gliai Birodalom alá vetette magát. *Cálvi* váro-
sa, melly mind a' szárazon, mind a' vizen kemé-
nyen ostromoltatik a' Brittusok által, vakmerő-
képen viseli magát, és mivel az abban lévő öri-

zetnek négy hólnapra való elesége nagyon, nem egy hamar fog az ostromlókcal capitulációra lépni. — A' *Pedemonti* tartományba bé nyomúlt Frantziák, tsendessebben viselik most magokat, mint elejénten, mellyből azt a' következtést lehet ki húzni, hogy ő nékiek nagyobb bizodalnok vólt a' *Turinban* készítettett, de világosságra jött, és el is nyomattatott complóthoz, mint fegyvereknek szerentséjéhez. Ez is oka lehet mostani tsendes magok viseletének, hogy az *Alpesi* ármádiának nagy része a' *Rajna* vize mellett táborozó seregekhez küldetett. Valamint a' Frantziák, úgy az égyyesült Austriai és Pedemonti seregek is tsendes veszteglésben vagynak, sokkal kevesebb számmal lévén, a' mint a' *Bétsi* udvari újság magát ki fejezi, hogy sem elegendők vólnának a' nállok tsak ugyan számosabb ellenséggel való szembe szállásra.

A' *Toskánai* nagy hertzezségben is erős hadi készületek tétetnek mostanában. Mind az ártilléria, mind egyéb munitiók készen várják a' parantsolatot a' nagy hertzegnek hadi seregeihez, egynéhány Austriai regementek fogják magokat kaptsolni. — *Livornóból*, melly a' Toskánai hertzezségnek igen nevezetes ki kötő helye, tsak nem minden nap 20 -- 30 Frantziák küldettetnek ki, sőt a' mint a' hir folydogál, égyyetlen egynek sem szabad azon nagy hertzezségben tovább maradni, olly dolog tapasztaltatván felölök, melly által könnyen meg háborittatna a' közönséges tsendesség, és bátorság. A' hirtelenvaló hadi készületekből azt lehet ki húzni, hogy ottan is tartanak a' Frantziáknak nem kivánt látogatásoktól, melly esetre azt igirte *Hood* Anglus Admirál, hogy ő a' tenger felől *Livornót* védelmezni fogja. — Eggy 20 linea hajóból álló Spanyol flotta várattatik oda *Langara* Admirál kórmányozása alatt.

A' *Génuai* ki kötő hely fel szabadúlt az Anglus hajóknak blokiroztatása alól, melly törté-

netből némelly politicusok azt jövendőlik, hogy a' *Génuai Köz. Társaság* is a' szövetséges Fejedelmeknek társaságába állott, mellyet mindazáltal bizonyossan állatni nem lehet, kiváltképen a' jelenvaló környülmánások közl.

B é t s.

Leg közelebb Cs. K. F. M. Lájtinánt *Ferdinand* Würtembergi hertzeg, Fels. Utunk első kedves feleségének testvér bátyja, és *Boliö's* *Báró Alvinczy* hadi Tármenterek a' *Therésia* vitézi rendjének nagy kerésztéseivé; Gr. *Latour* F. M. Lájtinánt, *Báró Penzenstein* és *B. Kray* Generál Major pedig középső kerésztéseivé, avagy Comendátoraivá tétettek.

Közelebb múlt vasárnap dél után egygy és két óra közt olly nagy jég esső esett itten, és körül belől, a' minémüre nem emlékeznek a' mostan élő emberek. A' *Prater* nevű múlató erdőben tulajdon szemeivel látta a' *Magyar Kurir*, hogy a' vad gesztenyét ágastól égygyütt le tördelte a' dióni nagyságú jég, mely rész szerént tojás forma kerékségű, rész szerént pedig ágas bogas volt. — A' *Praterben* ebédlett, és a' zápor esső előtt deszka nyári szobákba magokat vont féléke y asz szonykák azt gondolták, hogy az utolsó nap jelent meg, úgy omlott a' jég esső, melly által úgy bé volt a' föld szine terítettve, hogy szoró lapáttal lehetett volna azt hányni. Mind a' be ső, mind a' külső városokban sok kárt tett az üveg ablakoknak — a' város környékén lévő szőlő hegyeken egészen le tördelte a' szőlő fűtökkel meg rakodott szőlő vesszőket, és a' mint érésünkre esett, egy szegény embert agyon is vert a' mezőben. A' kertekben lévő gyümölcsöt is mind le paskolta a' fakról.

Elogyes Tudósítások.

A' Sárdinai király közönségesen ki hirdettette, hogy a' ki nyilatkozott comp'ótban részes, és már rész szerént meg is büntettetett személyeknek gyalázattya azoknak rokonaira hárámlani nem fog. — Nápolyból 20 escadron könnyű lovas-ság küldetett Lombárdiába.

A' Római Sz. Birodalomnak néhány tartományában igen gazdag v'olt a' földnek termése. *Frankfurthoz* nem melleze egy *Oberrád* nevű majorságban égyetlen egy gabona szemről 28 kálász termett, mellyek között a' leg kissebbikben 52, a' leg nagyobbikban pedig 93 gabona szem v'olt, és így mind öszve 2548 gabona szem termett égyetlen egy gabona szemről.

Tudománybeli Tudósítás.

Ama betses, és mindenektől nagy óhajtással várt hasznos könyv: *Keresztény Archivarius*, fő Tisztelendő Superintendens *Hunyady Ferentz* úrnak, a' mostani világra igen szükséges, és böltsen ki dolgozott munkája, már a' sajtó alól két darabokban ki szabadútt. Ezen hasznos munka mind öszve áll 70 árkusokból.

A' Tiszán túl, a' kik erre a' betses munká-ra jelentést tettek, *Lörintzi Debreczeni* vásárkor, a' Collegium érdemes Bibliothecariussától, azon az áron, a' mint az első tudósításban ki tétetett, a' magokét kezeikhez vehetik. A' Duna mellett lévő és a' Dunán innen való érdemes előre jelentő urak pedig Pesten *Weingand* könyváros, és Ó. Budán Tiszteletes *Dobos István* uraknál a' következendő Pesti vásárkor meg talállyák.

Ezeken kívül találtatni fog még Kolosvárt Professor *Szathmári Mihály*, Komáromban Tiszt.

Farkas János, S. Patakon *Zilahi Sámuel* Bibliothecarius uraknál.

* * *

Jelentés.

Mivelhogy az én verseim, a' mellyeket ilyen tzim alatt adtunk ki: *Molnár Borbála munkái. Első. Második Darab. Kassán, Fűskúti Landerer Mihály betüivel* 1793. régen el fogytanak, azomban sokan kívánnak azokat meg szerzeni; el végeztem magamban, hogy azokat újra, még pedig meg bővitéssel és tóldalékkal ki adjam másodszor is. Erre való nézve, a' kiknek kedvek vólna meg szerzeni, várakozzanak addig, mig a' második ki-adás ki jönn a' sajtó alól, és ne hadják magokat meg tsalattatni, azzal a' hirem nélkül való *Ki-adással* (nachdruckkal), a' melly Kassán, Pesten, és Pozsonyban árúttatik. Az minden kétségen kívül vagyon, hogy a' melly exemplárokat én nyomtattattam, mind egyig el költtek, és a' mellyek most, az áruló bóitokban tállatnak, azok az én hirem 's akaratom nélkül való ki-adásból (nachdruckból) valók. — Ugyan most, mikor az első 's második darabot bővités-sel 's jobbitással ki adni szándékozom, az én munkáimnak harmadik darabja is ki fog jönni a' sajtó alól. Ezen hir-adásommal, kívántam az én verseimet meg szerzeni kívánókat, egygy felől azoknak bizonyossan lejendő második ki jövetellek felől bizonyosokká tenni, más felől pedig a' hirem nélkül ki jötteknek vételektől óltalmazni. S. A. Ujhely 27. Mártzy 1794.

Molnár Borbála.